

***Χαιρετισμός εκ μέρους της Επιτροπής Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (από Μ. Παγιάτσου-Προϊσταμένη)***

***στην Ημερίδα με θέμα:***

***«Δικαίωμα κατοχής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, στο πλαίσιο άσκησης της δικαιοπρακτικής ικανότητας των ατόμων με νοητική αναπηρία»  
15 Νοεμβρίου 2025- Αίθουσα ΑΗΚ Λευκωσία***

---

**Καλωσόρισμα στην ημερίδα \***

**Αγαπητοί Ομιλητές, άτομα με νοητική αναπηρία και γονείς**

Εκ μέρους της Επιτροπής Προστασίας των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία σας καλωσορίζω στη σημερινή ημερίδα ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων για ένα θέμα πολύ σημαντικό που απασχολεί τα άτομα με νοητική αναπηρία και τις οικογένειες τους εδώ και πολλά χρόνια.

Η ημερίδα αυτή διοργανώνεται σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Ατόμων με Νοητική Αναπηρία ο οποίος συμμετέχει με εκπροσώπους του ως ιδιωτικά Μέλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής και ήταν οι εισηγητές της νομοθεσίας 117/89 και 11(I)2018 που διέπουν και τη λειτουργία της ίδιας της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Προστασίας των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία, σύμφωνα και με τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τη σχετική νομοθεσία, έχει ως αποστολή την προστασία και διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική αναπηρία στην Κύπρο. Παράλληλα είναι αρμόδια, για τη **συνεχή παρακολούθηση των προβλημάτων** που αντιμετωπίζουν τα άτομα με νοητική αναπηρία, των δράσεων και προγραμμάτων που υλοποιούνται από όλους τους φορείς, καθώς και της επάρκειας, ποσοτικής και ποιοτικής, των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα άτομα με νοητική αναπηρία.

Στο πλαίσιο της πιο πάνω αρμοδιότητας η ΕΠΑΝΑ χειρίζεται αιτήματα και παράπονα των ατόμων με νοητική αναπηρία και των οικογενειών τους πολλά εκ των οποίων είναι ιδιαίτερα σοβαρά και αφορούν:

- στην κατοχή περιουσίας από τα ίδια τα άτομα
- στη διατήρηση τραπεζικού λογαριασμού

- στο κλείσιμο τραπεζικού λογαριασμού
- στην άρνηση δημιουργία/ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού
- στους φόβους των γονιών ότι σε περίπτωση μεταβίβασης δεν θα λαμβάνουν πια επίδομα τα παιδιά τους ή η περιουσία τους θα κατασχεθεί από το κράτος
- στο φόβο επίσης ότι κάποιος **τρίτος** μπορεί να εκμεταλλευτεί τα περιουσιακά στοιχεία του ατόμου:
  - ίσως μπορεί με δόλο να μεταβιβάσει την περιουσία του ατόμου στο όνομα του
  - μπορεί επίσης με δόλο ή παραπλάνηση να οικειοποιηθούν χρηματικών ποσών
  - Ή να οικειοποιηθούν της τραπεζικής κάρτας του ατόμου ή να επιβάλλουν αναλήψεις χρηματικών ποσών προς το δικό τους συμφέρον και όχι του ατόμου
- Επίσης παράπονα που αφορούν στην αναγκαστική έκδοση διαταγμάτων διαχείρισης και στην κήρυξη των ατόμων ως ανίκανα

Για τα πιο πάνω όπως και για άλλα συναφή θέματα η Επιτροπή προβαίνει σε παρεμβάσεις και όπου είναι δυνατό σε διευθετήσεις, αλλά παράλληλα και στην καταγραφή εισηγήσεων προς τους αρμόδιους φορείς για την επίλυση τους

Επίσης μέσα στα πλαίσια της διασφάλισης των δικαιωμάτων των ΑμεΝΑ όπως και της ενημέρωσης, της διαφώτισης και της ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματά τους όπως αυτά απορρέουν και από την **Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες (η οποία κυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το 2011)**, η ΕΠΑΝΑ έχει διοργανώσει ημερίδες, συνέδρια και συζητήσεις ήδη προτού ψηφιστεί η Σύμβαση σε νόμο, και έχει προβεί στη μελέτη διαφόρων νομικών πλαισίων του εξωτερικού και στον εντοπισμό καλών πρακτικών με στόχο την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου στην Κύπρο.

Από το 2015 συμμετείχε σε ομάδες εργασίας αρχικά σε συνεργασία με εκπροσώπους από το γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τον Δικηγορικό Σύλλογο, το ΤΚΕΑΑ και την ΚΥΣΟΑ και από το 2018 με νέους όρους εντολής από την τότε Υπουργό, εκ νέου συστάθηκε ομάδα εργασίας όπου κατέληξε

σε ένα προσχέδιο νομοθεσίας και στο σχεδιασμό ενός πιλοτικού προγράμματος για παροχή υπηρεσιών από Συμβούλους Υποστήριξης στη Λήψη Αποφάσεων για τα άτομα με αναπηρίες. Το τελικό προσχέδιο νομοθεσίας αφορούσε στη διασφάλιση του δικαιώματος των ΑμεΝΑ προς δικαιοπραξία για το οποίο θα έχουμε ενημέρωση στη συνέχεια από τη Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ.

Παράλληλα η Επιτροπή έχει προωθήσει τη δημιουργία ομάδων αυτοσυνηγορίας παγκύπρια με στόχο την ενδυνάμωση των ιδίων των ατόμων ώστε να μπορούν να μιλούν για τον εαυτό τους, να εκφράζουν άποψη για τα θέματα που τους αφορούν και κυρίως να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και ότι άλλο αφορά στις επιλογές τους ως πολίτες με ίσα δικαιώματα.

Αυτή η προσπάθεια έρχεται σε συνάρτηση με την εφαρμογή προνοιών της Σύμβασης και ειδικά όσον αφορά τα άτομα με νοητική αναπηρία. Η αναγνώριση της νομικής τους υπόστασης βάσει του άρθρου 12 της Σύμβασης, είναι πολύ σημαντική. Δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν αποτελεί δεδομένο αφού ισχύουν πρόνοιες άλλων νομοθεσιών που την αναιρούν. Σύμφωνα με το άρθρο 12 τα άτομα με αναπηρίες, πρέπει να έχουν **τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις** όπως όλοι οι πολίτες και πλήρη αναγνώριση ενώπιον του νόμου

Στη Σύμβαση αναφέρεται ότι τα κράτη μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για κατοχύρωση της δικαιοπρακτικής ικανότητας και να **δημιουργήσουν μηχανισμούς υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων** κυρίως για τα άτομα με νοητική και ψυχοκοινωνική αναπηρία, ούτως ώστε αυτά να μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά όλα τα νομικά τους δικαιώματα.

Επιτακτική είναι η **ανάγκη για τροποποίηση και εκσυγχρονισμό όλου του υφιστάμενου νομικού πλαισίου**, περιλαμβανομένης και της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της ΕΠΑΝΑ (117/89 & 11(I)/2018), ούτως ώστε να συνάδει με τις πρόνοιες της Σύμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για να κατοχυρώνονται στην πράξη τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με νοητική αναπηρία με τρόπο που να αναγνωρίζεται και να στηρίζεται η δικαιοπρακτική τους ικανότητα.

**Αυτό σημαίνει παράλληλα μια συντονισμένη προσπάθεια για στήριξη των ατόμων σε όλους τους τομείς της ζωής τους και αναγνώριση της υπόστασής τους ως νομική οντότητα**

Κλείνοντας θα ήθελα να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα για την εδώ παρουσία σας, επίσης ιδιαίτερες ευχαριστίες στους ομιλητές που είναι εδώ μαζί μας, την κυρία Ζαφειροπούλου που ήρθε για να μοιραστεί μαζί μας τις εμπειρίες από την ελληνική πραγματικότητα.

Επίσης ιδιαίτερες ευχαριστίες σε όλο το προσωπικό της ΕΠΑΝΑ που εργάστηκε για την πραγματοποίηση αυτής της ημερίδας, της λειτουργού του ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ, όπως και της ΑΗΚ για την παραχώρηση της αίθουσας και τον τεχνικό εξοπλισμό και το προσωπικό που βρίσκεται εδώ.

**\* Ονόματα ομιλητών:**

- κα Εύη Ιωσήφ εκ μέρους της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρ. Δικαιωμάτων,
  - κα Φλουρέντζου - Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ
  - κ. Χατζηχριστοδούλου- Εκπρόσωπο των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
  - κ. Διομήδους- Εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Διαχ. Επιδομ. Πρόνοιας
  - κα Ανθοπούλλου - Πρόεδρο ΚΥΣΟΑ
  - κα Αντρέου – εργαζόμενη με στήριξη
  - κ. Πεχλιβλάνη - Πρόεδρο ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ
  - κα Ζαφειροπούλου - Υπεύθυνη Διεθνών Σχέσεων της Εθνικής Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρίες της Ελλάδας
  - κ. Λουκά – Αντιπρόεδρο ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ
  - κ. Παπαλλή Δικηγόρο
- 

Άλλοι:

Πρόσωπα/ άτομα με νοητική αναπηρία και γονείς

Μέλη της Κυπρ. Συνομ. Οργανώσεων Αναπήρων

Μέλη ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ

Επαγγελματίες από ΜΚΟ/Συνδέσμους